

BULUTLI TEXNOLOGIYALARNING TA’LIM SOHASIDA QO’LLANILISHI

Rajabov Sherzod Baxtiyorovich

TDIU, assistent

mr.sherzod.uz@mail.ru

Kobilov Alisher Urinovich

TDIU, dotsent

alisher.kobilov@gmail.com

Abdulahatov Muzaffar Mashrab o’g’li

TDIU, katta o’qituvchi

muza0407@gmail.com

Annotatsiya

Ushbu maqolada bulutli texnologiyalari imkoniyatlari. Bulutli texnologiyalarning ta’lim tizimida foydalalanish. Bundan tashqari bulutli texnologiyalardan foydalanishning afzalliklari va kamchiliklari tahlil etilgan.

Kalitli so’zlar

Internet xizmatlari, server xizmatlar, Umumiy bulut, bulutli texnologiya, bulutli hisoblash, shaxsiy kompyuter, infratuzilma.

Keyingi yillarda mamlakatimizda ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishning ustuvor yo’nalishlariga hamda xalqaro standartlar talablariga mos keladigan oliy ta’lim tizimini yaratish bo’yicha keng ko’lamli ishlar amalga oshirilmoqda.

Shu bilan birga oliy ta’lim muassasalarida ta’lim sifatini oshirishga, respublikada amalga oshirilayotgan keng qamrovli islohotlar, ijtimoiy va iqtisodiy sohalardagi yangilanishlarda ushbu muassasalarning faol ishtirokini ta’minlashga to’siq bo’layotgan bir qator muammolar saqlanib qolmoqda, xususan:

Birinchidan, oliy ta’lim tizimida o’qitishni tashkil etish jarayoni, ta’lim olayotgan talabalar bilimni baholash tizimi bugungi kun talablariga javob bermayapti;

Ikkinchidan, professor-o’qituvchilarning faoliyatini, bilimni va pedagogik ko’nikmasini baholashning zamonaviy tizimi mavjud emasligi ta’lim sifatiga salbiy ta’sir ko’rsatmoqda;

Uchinchidan, oliy ta’lim muassasalariga kirish test savollari abituriyentning mantiqiy fikrlash qobiliyatini aniqlash imkonini bermayotganligi iqtidorli yoshlarni oliy ta’lim muassasalariga qabul qilishda muammolar keltirib chiqarmoqda.

To’rtinchidan, oliy ta’lim muassasalaridagi ta’lim jarayoni ustidan samarali jamoatchilik nazoratining o’rnatilmaganligi ushbu sohada ko’plab muammolarning, eng avvalo, korrupsiya holatlarining saqlanib qolishiga sabab bo’lmoqda;

Beshinchidan, oliy ta’lim muassasalarining mamlakatda amalga oshirilayotgan keng qamrovli va tizimli o’zgarishlardagi ishtiroki hamda tashabbuskorligi sezilmayapti, ularning ushbu yo’nalishdagi faoliyati hanuzgacha qoniqarsiz bo’lib qolmoqda;

Oltinchidan, respublikamizda olib borilayotgan tub islohotlarning mazmuni va mohiyatini ommaviy axborot vositalari orqali xalqimizga, keng jamoatchilikka tushuntirishda oliy ta’lim muassasalarining faol ishtiroki yo’lga qo’yilmagan;

Yettinchidan, oliy ta’lim muassasalari innovatsion va texnologik g’oyalar bilan fikr almashadigan muloqot markazlariga aylanmagan, tegishli sohalarda mavjud muammo va

kamchiliklarni tizimli oʻrganish, tahlil qilish va ularning yechimi boʻyicha taklif kiritish borasida professor-oʻqituvchilar, yosh olimlar va talabalarning tashabbus koʻrsatishlari uchun zarur shart-sharoitlar yaratilmagan.-deyiladi “Oliy taʼlim muassasalarida taʼlim sifatini oshirish va ularning mamlakatda amalga oshirilayotgan keng qamrovli islohotlarda faol ishtirokini taʼminlash boʻyicha qoʻshimcha chora-tadbirlar toʻgʻrisida” gi PQ-3775 sonli Prezident qarorida. Islohotlarning ijobiy natijasini bugungi kun taʼlim tizimida amalga oshirilayotgan oʻzgarishlarda yaqqol koʻrish mumkin.

Bulutli hisoblash - bu biznesning IT resurslari haqida anʼanaviy fikrlash usulidan katta oʻzgarish. Tashkilotlar bulutli hisoblash xizmatlariga murojaat qilishlarining 7 ta umumiy sababi bor. Shundan kelib uning quyidagicha afzalliklarini sanab oʻtish mumkin:

1-rasm. Bulutli texnologiyalarning asosiy afzalliklari

Texnologiya kundalik hayotimizning deyarli barcha jabhalarini oʻzgartirishda davom etar ekan, u bizning taʼlim zallarida bilim berish va oʻqitish usulini ham yaxshi tomonga oʻzgartirishi mumkin.

Barcha oʻlchamdagi taʼlim muassasalari bulutga asoslangan texnologiyani rekord tezlikda oʻzlashtirmoqda.

Boshqa soʻzlar bilan aytganda, bulutli hisoblash - ularning maqsadlari, vazifalari va loyihalarni erishish uchun apparat, dasturiy taʼminot, metodologiyasi va Internet xizmatlari kabi foydalanuvchiga mavjud vositalar turli hisoblanadi.

Amaliyot shuni koʻrsatadiki, “bulutli texnologiyalar” / “bulutli xizmat” tushunchalari, “bulutlar” shaklida, umuman qabul qilingan grafik tasviri bilan foydalanuvchilarni shunchaki chalkashtirib yuboradi, aslida ularning tuzilishi keyingi piramida shaklida ifodalanadi.

Talabalar auditoriya mashgʻulotlarida professor-oʻqituvchilarning maʼruzasini tinglaydilar, topshiriqlarni bajaradilar. Auditoriyadan tashqarida talaba darslarga tayyorlanadi, adabiyotlarni konspekt qiladi, uy vazifa sifatida berilgan topshiriqlarni bajaradi. Bundan tashqari ayrim mavzularni kengroq oʻrganish maqsadida qoʻshimcha adabiyotlarni oʻqib referatlar tayyorlaydi hamda mavzu boʻyicha testlar yechadi. Mustaqil taʼlim natijalari baholanadi.

Uyga vazifalarni bajarish, qoʻshimcha darslik va adabiyotlardan yangi bilimlarni mustaqil oʻrganish, kerakli maʼlumotlarni izlash va ularni topish yoʻllarini aniqlash, internet tarmoqlaridan foydalanib maʼlumotlar toʻplash va ilmiy izlanishlar olib borish, ilmiy toʻgarak doirasida yoki mustaqil ravishda ilmiy manbalardan foydalanib ilmiy maqola va maʼruzalar tayyorlash kabilar talabalarning darsda olgan bilimlarini chuqurlashtiradi, ularning mustaqil fikrlash va ijodiy qobiliyatini rivojlantiradi.

Mustaqil va nazariy mashgʻulotlarni shakllantirishda talabalarga nafaqat kitob va boshqa qoʻshimcha adabiyotlar, internet va h.k balki MOODLE tizimidan foydalanish tavsiya etiladi.

Taъlim tizimida AKTlardan foydalanish uning samaradorligini oshirisha xizmat qiladi. Hozirda taъlim tizimida keng qo`llanilib kelinayotgan tizimlardan biri bu MOODLE tizimidir. MOODLE tizimida mustaqil va nazariy ishlarni tashkil qilish va mustaqil, nazariy ishlarni tashkil etish uchun qulay instrumental vositadir.

Xulosa

Bugungi kunda ishlab chiqilayotgan taъlim standartlarining o`ziga xosligi o`quvchilarning biror bilim sohasini bilish va vazifalarni bajara olishdan — «bilish, bajara olish va amalda qo`llashni bilish» tamoyillari asosida taъlim mazmunini shakllantirish va natijalarini baholashga yangicha yondashuv bo`lib hisoblanadi. O`qituvchilar AKT savodxonliklarini oshirish yo`lida bulutli texnologiyalardan foydalanish, ma`lumotni zamonaviy shaklda yetkazilishi hamda qabul qilishini ta`minlaydi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro`yxati:

[1]. Amirov D.M, Atajonov A.Y, Ibragimov D.A, Raximjonov Z.Y, Saidxo`jayev S.S. “Axborot - Kommunikatsiya texnologiyalari izohli lug`ati” BMTTD ning O`zbekistondagi vakolatxonasi, 2010.

[2]. Kruk B.I. Telekommunikatsion sistem seti. Sovremenne texnologi.M: Goryachaya liniya – Telekom 2003 yil.

[3]. Juha Korhonen. Introduction to 3G Mobile Communications. Second Edition 2003.

[4]. http://www.cnews.ru/reviews/new/oblachnye_servisy_2013/articles/zash_chishchaem_oblachnuyu_sredu_novye_tehnologii_bezopasnosti.

[5]. B. Walker Seidenberg M. P. Althoff. UMTS The Fundamentals. All of Communications Networks, Aachen University (RWTH), Germany Translated by Hedwig Jourdan von Schmoeger, UK 2003.

[6]. Babkov Yu.D.”Mobil aloqa tizimlari”. 2000-yil.

[7]. Radiotexnicheski sistem Ucheb. dlya vuzov po spets. “Radiotexnika

